

MISSIE— MUSEUM

'een kijk op de wereld'

JAARVERSLAG 2018 – 2023

INHOUDS- OPGAVE

- 1** Voorwoord
- 2** Tijdlijn
- 3** Bestuur
- 4** Collectie
- 5** Programmering
- 6** Publieksbereik en communicatie
- 7** Participatie en educatie
- 8** Organisatie
- 9** Subsidies, fondsen en particuliere begunstigers
- 10** Financiën
- +** Bijlage

Hoofdstuk 1

VOORWOORD

Voor u ligt het eerste jaarverslag van Missiemuseum Steyl, na een zeer roerige periode van enkele jaren. In deze periode heeft het museum een transitie doorgemaakt van dreigende sluiting naar een museum dat steeds meer (landelijke) bekendheid krijgt. Omdat in deze roerige periode geen jaarverslagen zijn gemaakt, blikt dit jaarverslag ook terug op de achterliggende jaren. Onze intentie is dit jaarverslag vanaf nu jaarlijks te actualiseren.

Het Missiemuseum ligt in het Kloosterdorp Steyl, behorende bij de gemeente Venlo, en is één van de markante plekken binnen het dorp. De gemeente Venlo ziet het Kloosterdorp als cultureel erfgoed, dat in stand gehouden moet worden, en betitelt het als één van de parels van Venlo. Enkele jaren geleden is de gemeente dan ook een traject gestart, om dit cultureel erfgoed te behouden, en wil dit realiseren in samenwerking met de provincie, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en BOEi, een non-profitorganisatie die zich inzet voor herbestemming en restauratie van cultureel erfgoed. Omdat het Missiemuseum een unieke collectie met historische en wetenschappelijke waarde herbergt, wil de gemeente dit museum in stand houden. Zeker ook vanwege de markante rol, die het in Steyl kan vervullen. De gemeente heeft binnen haar begroting dan ook ruimte gezocht voor het behoud van het museum en in enkele jaren tijd is de toegekende subsidie opgelopen tot een niveau dat instandhouding mogelijk maakt. Onze dank gaat dan ook uit naar de gemeente die dit behoud mogelijk heeft gemaakt.

Door de verhoogde gemeentelijk subsidie heeft het museum inmiddels zes parttime medewerkers in dienst kunnen nemen, die mede zorgen voor een vliegwiel in de ontwikkelingen van de afgelopen tijd. Meer recht kan worden gedaan aan de schatten die het museum herbergt. Samenwerkingen binnen Steyl, landelijk en internationaal krijgen steeds meer gestalte. Contacten binnen de museale wereld worden geïntensiveerd. Subsidiebronnen voor onder meer wisseltonstellingen worden aangeboord. PR en marketing leiden tot grotere bekendheid en als gevolg daarvan tot hogere bezoekersaantallen. De museumtalentprijs wordt gewonnen en een onderzoeksbeurs voor herkomstonderzoek wordt binnengehaald. Ontwikkelingen waar we enkele jaren geleden niet over durfden dromen.

Dit alles is alleen mogelijk door de tomeloze inzet van deze medewerkers, alsmede door onze vrijwilligers (circa 50) bestaande uit rondleiders, kassavrijwilligers, toezichthouders, technische dienst en ondersteuning collectiebeheer. Op deze plaats willen we hen hiervoor bedanken en spreken de hoop uit dat we ze nog lang aan ons museum mogen binden.

Het moge duidelijk zijn dat we als bestuur trots zijn op de resultaten van de afgelopen jaren. Wij wensen u veel plezier bij het lezen van dit jaarverslag.

Namens het bestuur van het Missiemuseum,
Chrit de koning, Voorzitter Stichting Missiemuseum Steyl

**“HET GEHEEL IS UITZONDERLIJK
COMPLEET. IN ALLE OPZICHTEN
EEN VROEG-TWINTIGSTE-EEUWS
MUSEUMCONCEPT, DAT ELDERS
IN NEDERLAND IS VERDWENEN.
HET GEBOUW IN RELATIE TOT
DE COLLECTIE HEEFT HOGE
ZELDZAAMHEIDSWAARDE.”**

BRON: RIJKSDIENST VOOR HET CULTUREEL ERFGOED OVER HET
BIJZONDERE INTERIEURENSEMBLES.

Hoofdstuk 2

TIJDLIJN

Het Missiemuseum bestaat al bijna 100 jaar, maar heeft de laatste tien jaar een roerige tijd meegemaakt. Om een beeld te geven van de geschiedenis van het museum nemen wij u mee langs de fases die voor het museum van bijzonder belang zijn geweest.

1875 - 1931

HET ONTSTAAN VAN HET MUSEUM TOT AAN HET BETREKKEN VAN HET GEBOUW VAN NU

In 1875 steekt Arnold Janssen, vanwege de Kulturkampf, vanuit Goch in Duitsland de grens over naar Nederland en komt in Steyl terecht. In een korte tijd sticht hij daar een katholieke orde (Societas Verbi Divini; SVD) en een viertal kloosters. In de nabije omgeving wilde hij meer bekendheid geven aan de orde, en het missiewerk, en wilde hij jonge missionarissen kennis laten maken met de wereld waar ze mogelijk voor de missie naar toe werden gezonden. Hiertoe liet hij missionarissen objecten en dieren uit andere landen opsturen of meenemen naar Steyl. Deze werden tentoongesteld. Eerst in het eigen klooster en later in de drukkerij van het klooster.

1931 - 1981

DE BOUW VAN HET HUIDIGE MUSEUM TOT AAN DE EERSTE CONSERVATOR IN DIENST

Omdat de verzameling in de drukkerij te groot werd en de belangstelling voor het museum groeide is het huidige museum gebouwd en geopend in 1931. In die tijd was broeder Berchmans de conservator van het museum. Hij heeft het museum volledig ingericht op basis van zijn eigen ideeën en denkbeelden. In 1934 is hij overleden en is er aan de inrichting sindsdien weinig tot niets veranderd. Deze 'tijdcapsule' is ook de huidige kracht van het museum. In deze periode voerden de kloosterlingen zelf alle werkzaamheden uit binnen het museum. Verder is er weinig bekend over deze tijd.

2015 - 2018

OPRICHTING VAN STICHTING TOT AAN CRISISTIJD VOOR HET MUSEUM

Onder meer om te voldoen aan de, door de Museumvereniging, aangescherpte normen voor het mogen voeren van de Museumkaart werd in 2015 de Stichting Missiemuseum Steyl opgericht. Belangrijke eis was namelijk dat de collectie van een museum geen particulier eigendom mocht zijn en het museum was tot dat moment nog steeds in handen van de SVD. Buiten een splitsing van stichting en SVD veranderde er weinig. De invloed van de SVD bleef groot, de objecten bleven in bezit van de SVD, de conservator stond op hun loonlijst en het gebouw bleef eigendom van de SVD, maar huur hoefde niet betaald te worden. De werkzaamheden werden uitgevoerd door conservator en vrijwilligers.

1981 - 2015

DE EERSTE CONSERVATOR IN DIENST TOT HET VORMEN VAN EEN STICHTING

1981 was een cruciaal jaar voor het Missiemuseum. Binnen de SVD vroeg men zich af of ze het museum nog wel in stand moesten houden, omdat het runnen van het museum voor kloosterlingen steeds moeilijker werd. Is het wel een opdracht van een katholieke orde om een museum in stand te houden? Het doel om jonge missionarissen kennis te laten maken met de wereld werd overgenomen door radio en tv. Uiteindelijk werd besloten te blijven bestaan en werd een conservator van buiten de kloostermuren benoemd, met als opdracht het museum te behouden. Deze conservator, Truus Coppens, heeft met vele vrijwilligers en met grote inzet invulling gegeven aan deze opdracht. Door tijd- en geldgebrek kwam het niet verder dan de basistaken, ondanks het besef dat het museum (wetenschappelijk) waardevolle objecten had, die niet 'ontgonnen' konden worden. Alle werkzaamheden werden uitgevoerd door de conservator, vrijwilligers en enkele kloosterlingen. In deze periode werd het museum ook lid van de landelijke museumvereniging en kon de aansluiting bij de Museumkaart voortgezet worden. Voor het Missiemuseum van groot belang.

2020 - 2022

EEN EERSTE STAP

Stichting Missiemuseum Steyl heeft 2 medewerkers (in één duobaan) aangesteld. Beide medewerkers zijn begonnen met het actief contact zoeken met de bureaus, de instellingen in Steyl, de musea in Venlo en de organisaties in Nederland. Relaties werden opgebouwd. Subsidiënten en sponsors werden aangeschreven, voor financiële ondersteuning, zodat de eerste wijzigingen konden worden doorgevoerd m.b.t. het gebruik en aankleding van de ruimtes en presentatie van de collectie. De prachtige verhalen achter de collectie werden verteld, d.m.v. filmpjes en artikelen in de publiciteit, een introfilm, interactieve touchscreens en QR-codes in het museum. De trouwe vrijwilligersgroep van het museum en het bestuur van de Stichting werden met dit soort nieuwigheden, wijzigingen en aanpassingen geconfronteerd, die invloed hadden op hun vertrouwde omgeving en routine. Corona had een enorme impact op de organisatie van het museum en het vrijwilligersteam.

2018 - 2020

DE CRISISJAREN VOOR HET MISSIEMUSEUM

De bedrijfsvoering van het museum werd volledig overgenomen door de Stichting. De conservator ging eerder dan verwacht met pensioen, opvolging was niet geregeld. Zij was in dienst bij de SVD en na de pensionering moest de Stichting Missiemuseum daar verder invulling aan geven. Ook financieel. Daarbij sloot de SVD een langdurige erfpachtovereenkomst met de Stichting Kloosterdorp Steyl, waarin werd opgenomen dat het Missiemuseum vanaf 2022 huur moest gaan betalen. Het ontbrak de stichting aan financiële mogelijkheden om deze problemen op te lossen. Dat betekende actievoeren. In dorp en regio werd flink op de trom geslagen. Op de voorgevel hing een bord dat de vraag stelde hoelang het museum nog open zou blijven. Bestuurders gingen verkleed als beer (mascotte van het museum) de straat op. Ambassadeurs van het museum werden in stelling gebracht om (politiek) lobbywerk te verrichten. Bij gemeente, provincie en Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed werd de alarmbel geluid. Het waren ook de jaren dat overleg met de gemeente op gang begon te komen. Duidelijk was dat, voor structurele instandhouding van een museum als dit, aangeklopt moest worden bij de gemeente Venlo. Een traject met in de beginfase de nodig hobbels, maar uiteindelijk stelde de gemeente in 2020 middelen ter beschikking om een medewerker in dienst te kunnen nemen.

1980 – 2020

2022 – 2024

EEN SPECIALE VERMELDING

In een overzicht als deze zou het reduceren van een inzet van ongeveer 40 jaar tot een zin niet gepast zijn. Voor de ontwikkelingen van de afgelopen jaren is er al een enorme schat aan werk verricht door oud-conservator Truus Coppens en vrijwilliger Jan Euwals. In een vroeg stadium werden contacten met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en collega-instellingen al opgezocht, die door uitbreiding van het medewerkersteam konden worden geïntensiveerd. Het museum zou niet in staat zijn geweest om de stappen te maken na 2020, zonder hun inspirerende inzet voor de collectie en het museum. Daarnaast is hun kennis nog altijd van onschatbare waarde voor het huidige medewerkersteam.

DE VLUCHT NAAR VOREN

In de afgelopen jaren is de relatie met de gemeente Venlo sterk verbeterd. De gemeente heeft als opdrachtgever een onderzoek laten verrichten naar de levensvatbaarheid van het museum en inmiddels uitvoering gegeven aan de belangrijkste conclusies uit het onderzoek. Adagium van het bestuur in die periode was daarom of we doen het goed of we sluiten het museum. Gemeentebestuur en gemeenteraad steunden de inzet om het museum te behouden; dit past ook binnen de gemeentelijke plannen voor Steyl. De toegenomen financiële ruimte stelde de stichting in staat nog vier parttime medewerkers in dienst te nemen. Deze zorgen voor een vliegwielfunctie om nieuwe ontwikkelingen op gang te brengen. Wisseltentoonstellingen kunnen grootser aangepakt worden. Subsidiemogelijkheden voor collectie en gebouw worden succesvol aangeboord. De kleine pareltjes die lagen te wachten op aandacht, krijgen die nu: herbaria leiden tot promotieonderzoek en wetenschappelijke publicatie, laatjes in archief leiden tot de grote wisseltentoonstelling over paradijsvogels, schedels leiden tot onderzoeksubsidie voor herkomstonderzoek. Hierdoor heeft het Missie Museum meet publiciteit gegenereerd. De fysieke ruimtes worden aangepast en komen zowel de collectie als de uitstraling richting bezoekers ten goede. De erfpacht van de gebouwen in Steyl, waaronder ons gebouw, is overgegaan naar Stichting BOEi, een landelijke stichting die zich inzet voor herbestemming en restauratie van cultureel erfgoed.

Hoofdstuk 3

BESTUUR

De rechtsvorm van het museum is een stichting. De stichting kent een bestuur met een voorzitter, secretaris en penningmeester, een vertegenwoordiger q.q. van de eigenaar van de collectie en een aantal inhoudelijk deskundigen. Er is geen raad van toezicht. Het bestuur bevordert de betrokkenheid van de medewerkers bij het beleid van de organisatie, onder andere door gezamenlijke beleidsdiscussies.

ORGANISATIE

Het bestuur bestaat uit een minimum van drie bestuursleden en nemen plaats voor een periode van vier jaar met mogelijkheid tot herbenoeming. Eén vertegenwoordiger van de SVD heeft altijd een plaats in het bestuur. Daarnaast brengen de huidige bestuursleden kennis mee vanuit het museale werkveld, commercie, educatie en bedrijfsvoering en hebben ze een eigen lokaal en landelijk netwerk. Het bestuur is onderverdeeld in een Algemeen Bestuur, dat 10-11 keer per jaar vergadert en een Dagelijks Bestuur dat frequenter dan het Algemeen Bestuur bij elkaar komt. In hun rol ziet het bestuur toe op de naleving van de wet- en regelgeving. Zij voeren het beleid uit ten aanzien van risicobeheersing, conform het beleidsplan. Aan het einde van het jaar vindt er een accountantscontrole plaats. Het museum kent een onafhankelijke vertrouwenspersoon. Het museum volgt de cao van de Nederlandse Museum Vereniging.

BELEID

Eind 2022 is het 'Beleidsplan 2023 – 2028' opgesteld, door het bestuur met advies van het medewerkersteam. Hierin zijn de missie en visie van het Missiemuseum vastgesteld. Dit gebeurde gelijktijdig met het BMC-rapport, in opdracht van de Gemeente Venlo. Deze missie en visie vormen de leidraad voor het medewerkersteam en het 'Collectiebeleidsplan 2023-2028', dat tevens eind 2022 is geschreven. Het bestuur wordt jaarlijks geïnformeerd over de voortgang van de stappen omschreven in het collectiebeleidsplan.

BEDRIJFSVOERING

Het bestuur –en daarmee het museum- onderschrijft de codes van de culturele- en creatieve sector; Governance Code Cultuur, Fair Practice Code en Code Diversiteit en Inclusie. Zo wil het museum een belangrijke positieve bijdrage leveren aan een verantwoordelijke, inclusieve en transparante museale sector. Het museum werkt daartoe aan een eerlijke, duurzame bedrijfsvoering en een respectvolle omgang met alle stakeholders. Op deze manier wil het museum de potentie en kansen van alle betrokkenen ten volle benutten en laten renderen. Het bestuur neemt het initiatief voor het verankeren van de Code in de organisatie en draagt zorg voor het naleven van de Code door de organisatie.

In de praktijk resulteert dit onder andere in duidelijke afspraken met kunstenaars en deskundigen, die op voorhand schriftelijk vastgelegd worden, actief betrekken van relevante gemeenschappen bij activiteiten, inhoudelijk onderzoek van het museum en een toegankelijke werkomgeving creëren voor bestuur, medewerkers, vrijwilligers en externe krachten.

NEVENFUNCTIES

Chrit de Koning, sinds 2020,

voorzitter bestuur SMS, lid Rotary Venlo

Jos Caubo, sinds 2023,

secretaris bestuur SMS

Roberto Figueira, sinds 2022,

penningmeester bestuur SMS

Roland Scheid, sinds 2018, lid

bestuur SMS, voormalig rector Missiehuis St. Michael (S.V.D.)

Bart Beurskens, sinds 2015,

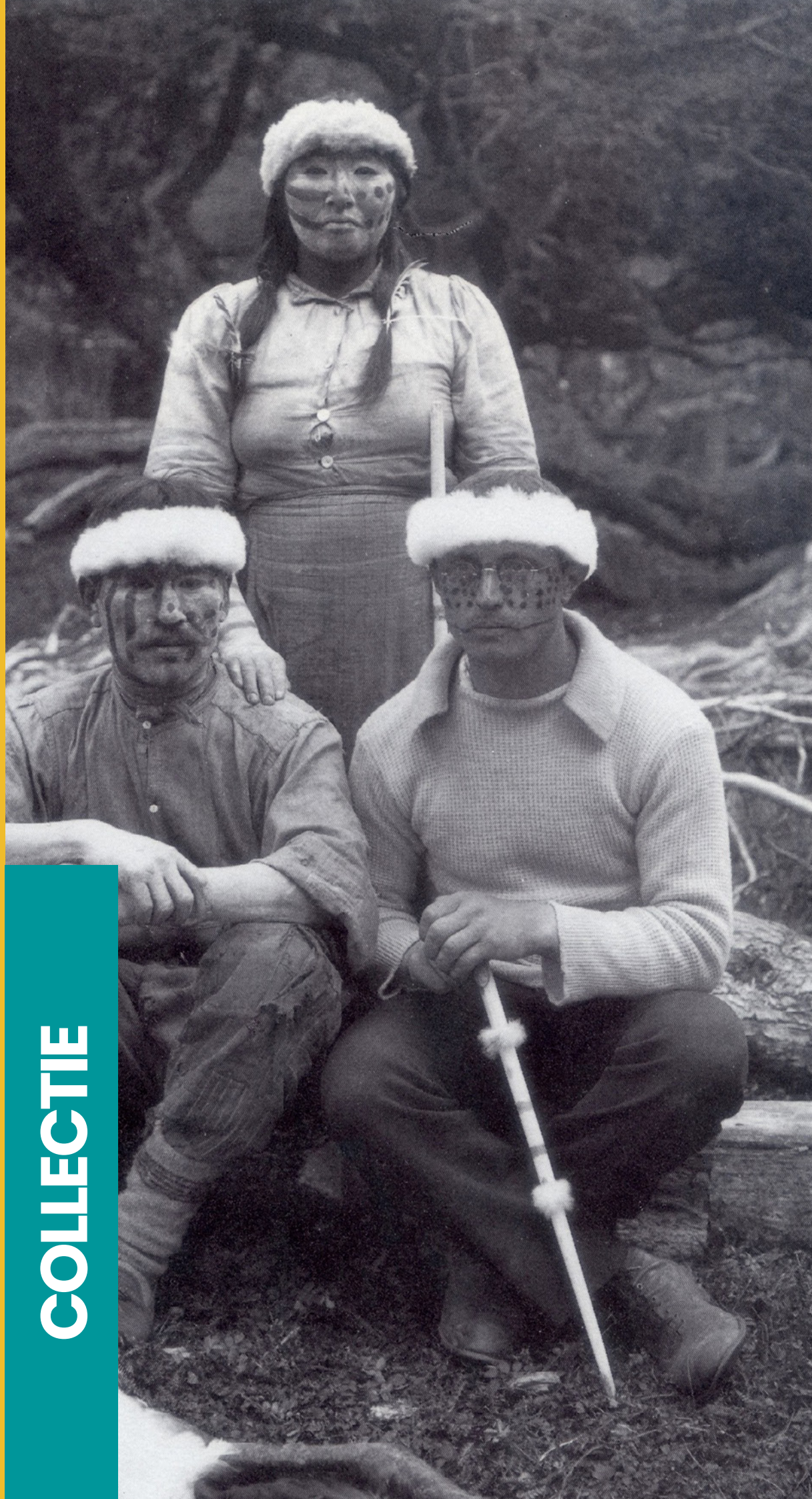
lid bestuur SMS

Jacques Bouten, sinds 2023,

lid bestuur SMS, bestuurslid Wereldpaviljoen Steyl

Hoofdstuk 4

COLLECTIE

De collectie van het Missiemuseum is uniek in diversiteit en presentatie. Vitrines van vloer tot plafond gevuld met objecten, verzameld over de gehele wereld door de missionarissen. Het doel is om de collectie te ontsluiten en om haar zo te behouden voor de toekomst. Daarnaast zorgt digitalisering voor de mogelijkheid om de objecten toegankelijk te maken voor inwoners van de herkomstlanden en voor wetenschappelijk onderzoek. In de periode 2019-2023 heeft de nadruk vooral gelegen op inventarisering van de collectie en risicoanalyses. In 2023 is er een Collectiebeleidsplan opgesteld voor de periode 2023-2028, waarbij jaarlijks wordt beoordeeld of de gestelde doelen behaald zijn. Vanaf 2024 zullen er concretere stappen worden gemaakt op het gebied van onderzoek en registratie.

ONDERZOEK

Met de komst van meer medewerkers, heeft het museum de kans om meer onderzoek naar de collectie te faciliteren. Deels doordat het museum bekender wordt binnen hun eigen netwerk, maar ook door kansen op het gebied van samenwerking en fondsenwerving voor onderzoek, die eerst niet mogelijk waren. In 2023 heeft er onderzoek plaatsgevonden naar een herbarium, samengesteld door P. Martin Gusinde (SVD) tussen 1921-1924 in Chili en Argentinië. Tinde van Andel, etnobotanicus bij Naturalis Biodiversity Center, bracht milieu bioloog Daniela Salazar Rodríguez uit Chili naar Nederland voor onderzoek naar het herbarium. Het herbarium is voor aanvang van het onderzoek volledig gedigitaliseerd en een wetenschappelijk artikel zal in 2024 verschijnen.

Kunsthistoricus Arthur Crucq voerde in 2022 onderzoek uit naar het archief en collectie van de familie Schmutzer als onderdeel van zijn onderzoek naar de kunstenaar Iko. Hierover zal in 2024 een publicatie uitkomen.

Antropoloog Maria Wronska-Friend van de James Cook University in Cairns, Australië bracht in 2023 een bezoek aan het Missiemuseum om de collectie uit Papoea Nieuw Guinea te bestuderen, met name de sieraden van schelpen en de in Europa vervaardigde keramische kopieën. In 2024 verscheen het artikel **Shell Rings of Power: Gender Relations in Material Culture Production on the Aitape Islands, Papua New Guinea.**

Namens het Missiemuseum is een paper op het internationale congres "Defining Missionary Collections and Collecting" in Berlijn op 15 en 16 juni 2023 gepresenteerd.

De Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) kende conservator Paul Voogt een Museumbeurs toe, om herkomstonderzoek te doen naar een collectie uit Papoea Nieuw Guinea. Hij heeft daarbij een aanstelling als gastmedewerker aan de Universiteit Leiden. Daarnaast verwierf het museum een bijdrage van het Cultuurfonds om een AV-productie te maken over het onderzoek. Het onderzoek wordt in 2024 uitgevoerd.

VASTE PRESENTATIE

Het implementeren van een nieuw museumconcept en nieuwe verhaallijnen, ter ondersteuning van de collectie, grotendeels in september 2021 gerealiseerd. Een intensief traject van verzamelde content en origineel beeldmateriaal is verwerkt in een introfilm, twee touchscreens en Informatie middels QR-codes. De nieuw geplaatste multimedia biedt de bezoeker nu meer diepgang aan.

De Conservatorkamer is betrokken bij de verhaallijn en is in oorspronkelijke staat teruggebracht.

De filmzaal is gewijzigd tot een nieuwe tentoonstellingsruimte.

Het Missiemuseum is actief bezig om de dialoog rondom haar collectie aan te gaan, voornamelijk op het gebied van dekolonisering. Dit doet het museum door actief mee te werken aan lopende, landelijke, initiatieven zoals Pressing Matter. Nieuwe perspectieven die hieruit voortkomen worden verwerkt in het (presentatie)beleid. In 2023 is begonnen met het project 'presentatievernieuwing' waarin de mogelijkheden worden onderzocht de vaste tentoonstelling te voorzien van context. Een 'onmisbare' introductietekst waarin de bezoeker bewust wordt gemaakt van het wereldbeeld dat het museum schept en waaruit het is geschapen, aangevuld met 'facultatieve' verdiepende informatie en verhalen. De vorm en inhoud worden in 2024 verder ontwikkeld.

AANKOPEN

De kern van het Missiemuseum is de 'tijdcapsule' uit 1931-34. Hierom is er dus geen aanleiding actief te verzamelen. Enkel in het geval van duplicaten ter vervanging, zoals bij de vlinders, kan het wenselijk zijn actief toe te voegen aan de collectie. Ook wordt, in het geval van een reeds langdurige bruikleen, de mogelijkheid tot acquisitie kritisch overwogen.

SCHENKINGEN

Wanneer andere partijen objecten aanbieden zullen deze worden beoordeeld door de conservatoren of deze aan de schenkingscriteria voldoen. In enkele gevallen zal er een tijdelijke bruikleen worden aangegaan die dient als beoordelingsperiode van de schenking. Na beoordeling kan een definitieve schenkings- of bruikleenovereenkomst worden opgesteld of wordt het object teruggenomen door de eigenaar.

In het geval van schenkingen wordt aanname alleen overwogen als het aangeboden direct gerelateerd is aan de S.V.D. Daarnaast wordt het object beoordeeld op de inhoudelijke bijdrage, die het brengt aan de collectie, en op de huidige conditie en onderhoudskosten.

Er zijn in de periode van 2019 – 2023 in totaal vier verschillende schenkingen ontvangen met een totaal van 7 objecten en een archief;

- Een diploma met bijbehorende koker. Uitgegeven door de S.V.D. in Steyl met in de margetekening vermelding van de missielanden. Geschonken vanuit privébezit in 2022.
- Een papiersnijwerk van Thies Poeth afbeeldend een van de engelen uit de Schmutzer collectie. Geschonken door de kunstenaar in 2022 na afloop van de tentoonstelling in het Missiemuseum.
- Een handbijl, een zandlopervormige handtrommel een paradijsvogel en een fotoalbum van Br. Clarentius met afbeeldingen uit Nieuw Guinea, uitgeleend aan het Stedelijk Museum Amsterdam, voor de tentoonstelling *Kirchner en Nolde: Expressionisme. Kolonialisme*.

Verder zijn er in 2021 twee grote, langdurige bruiklenen, naar Naturalis Biodiversity Center gegaan. Een balg van een Chinese kuifstern voor de periode van 50 jaar en 26 kostbare boeken voor een periode van 25 jaar. Motivatie hiervoor is de wetenschappelijke waarde die deze objecten bevatten en het belang van goede conservering, die het Missiemuseum nog niet kan bieden op het niveau van Naturalis.

- Houten doosje met schelpen, Geschonken vanuit privébezit in 2023.
- Archief met diverse documenten, foto's en artikelen van missionaris Franz Kirschbaum (uit de jaren '30 van de vorige eeuw), Geschonken vanuit privébezit in 2023.

LANGDURIGE INKOMENDE BRUIKLENEN

Het Missiemuseum heeft de gehele collectie van de S.V.D. in langdurig bruikleen. Eigenaarschap ligt bij het Missiehuis St. Michael in Steyl, maar de medewerkers van het museum hebben een adviserende rol over zaken met betrekking tot de collectie. De tweede langdurige bruikleen in het Missiemuseum is afkomstig van de familie Schmutzer, de oorspronkelijke overeenkomst uit 1985 is in 2023 hernieuwd voor 20 jaar.

Ten slotte huisvest het museum een deel van de collectie van de Sociëteit voor Afrikaanse Missiën (S.M.A.) uit Cadier en Keer. Deze collectie is al meer dan 10 jaar in langdurig bruikleen aan de S.V.D. voor onbepaalde tijd. Een deel van de objecten zijn in het verleden verplaatst naar het depot van het Missiemuseum zodat hun conditie beter gemonitord kan worden. De verantwoordelijkheden voor de collectie liggen verder bij beide missieordes.

RESTAURATIES

Het museum heeft tussen 2019 en 2023 geen objecten laten restaureren.

BRUIKLENEN AAN DERDEN

In het verleden werden er zelden objecten aan derden uitgeleend. Iets wat het Missiemuseum in de toekomst juist wil aanmoedigen. In 2021 zijn een missieatlas uitgegeven door de S.V.D. en een fotoalbum van Br. Clarentius (SVD) met afbeeldingen uit Nieuw-Guinea, uitgeleend aan het Stedelijk Museum Amsterdam, voor de tentoonstelling *Kirchner en Nolde: Expressionisme. Kolonialisme*.

Verder zijn er in 2021 twee grote, langdurige bruiklenen, naar Naturalis Biodiversity Center gegaan. Een balg van een Chinese kuifstern voor een periode van 50 jaar en 26 kostbare boeken voor een periode van 25 jaar. Motivatie hiervoor is de wetenschappelijke waarde die deze objecten bevatten en het belang van goede conservering, die het missiemuseum nog niet kan bieden op het niveau van Naturalis.

In samenspraak met de familie Schmutzer is er een beeld, uit hun bruikleen aan het Missiemuseum, in 2023 in bruikleen gegeven aan Museum Bronbeek. Het beeld van Maria met Kind van beeldhouwer Iko zal worden getoond in de vaste collectiepresentatie voor een periode van 5 jaar, met mogelijkheid tot verlenging.

Een grote bruikleen in 2023 waren 17 objecten, die onderdeel waren van de rariteitenkabinetten in de tentoonstelling *Brueghel: de familieëunie* in het Noordbrabants Museum te 's-Hertogenbosch.

In bijlage 1 is een overzicht van alle langdurige bruiklenen aan derden terug te vinden.

ARCHIEF

Een archief uit de beginperiode van het museum ontbreekt helaas in Steyl. Delen van het archief zijn overgebracht naar het generalaat van de S.V.D. in Rome of verloren gegaan in de jaren '50 van de vorige eeuw. Er wordt gewerkt aan het opbouwen van contact tussen het Missiemuseum en S.V.D. locaties die informatie over het museum en de collectie huisvesten.

BIBLIOTHEEK

In het depot van het museum bevindt zich een kleine bibliotheek, waarvan de registratie en herinrichting in 2024 zal worden afgerond. Naast de uitzonderlijke boeken die in 2021 in bruikleen aan Naturalis zijn gegeven, bevat de bibliotheek meer interessante titels, waaronder vele publicaties gedrukt en uitgegeven door de S.V.D. zelf. De mogelijkheid van een bibliotheek in de toekomst, die toegankelijk is voor onderzoekers en publiek, wordt onderzocht.

BEHEER

In de afgelopen periode heeft de focus bij het beheer van de collectie voornamelijk gelegen bij een inventarisatie van de collectie, grootste risico's aanduiden en aanpakken om deze te verminderen en monitoren van klimaat. Er is een proef uitgevoerd met een aantal vitrines, met volkenkundige of natuurhistorische objecten, om een beeld te krijgen van de werkzaamheden. De objecten zijn (deels) uit de vitrine gehaald, droog schoongemaakt, conditie is gecontroleerd, de basisregistratie is aangevuld, gefotografeerd en online ontsloten. Hieruit kon een beeld worden gemaakt van de status van de collectie en eventuele risico's die een directe dreiging kunnen vormen. Deze stappen zullen bij de andere vitrines in de toekomst worden herhaald. Zo wordt de registratie vervolledigd en ontstaat er een nulpunt waarop volgende conditiecontroles zich kunnen baseren.

Op het depot worden stappen gemaakt om de collectie opnieuw in te delen, zodat er een duurzamere opslag komt. Ruimtegebrek en een onhandige toegang zorgen voor een aantal uitdagingen hierin. In overleg met de gebouwbeheerder wordt gekeken naar opties voor het depot in de toekomst. Er zijn drie mogelijkheden die worden onderzocht; depot op de huidige locatie behouden, depot binnen het gebouw verhuizen of kiezen voor een extern depot.

DIGITALE ONTSLUITING

Het Missiemuseum neemt deel aan het Limburgs Erfgoednet, onderdeel van de Coöperatie Erfgoed Limburg. Op het moment dat de registratie is aangevuld en de objecten opnieuw zijn gefotografeerd worden deze online gepubliceerd. Daarnaast werkt het museum samen met GBIF voor publicatie van de natuurhistorische objecten om ze zo toegankelijker te maken voor onderzoek. In de toekomst is het een optie om aan te sluiten bij het Consortium Koloniale Collecties als het museum ook meer van de volkenkundige collectie heeft gedigitaliseerd.

Hoofdstuk 5

PROGRAMMERING

Een belangrijk onderdeel van het museum zijn wisseltentoonstellingen, die ruimte bieden voor verdieping en een podium bieden aan andere stemmen c.q. perspectieven in het museum. In 2023 is de tentoonstellingsruimte, die hiervoor bestemd is, aangepakt en uitgebreid. In de komende jaren wil het museum toewerken naar wisselende programmering die landelijke aantrekkingskracht heeft.

WISSELTENTOONSTELLINGEN

De start van de programmering door de twee eerste medewerkers vond plaats in het najaar 2021. De bekende rondleiding van 90 jaar geleden door broeder Berchmans wordt door de huidige conservator uitgevoerd. Een workshop insecten prepareren werd gegeven en de expositie "Uit papier gesneden", van Ties Poeth, werd geopend tot en met zomer 2022.

Vanaf september 2022 tot en met juli 2023 kon de bezoeker ook meekijken met de registratie en schoonmaakwerkzaamheden die plaatsvonden aan de collectie. Vanaf de zomer van 2023 is deze ruimte leeggemaakt en opgenomen als tentoonstellingsruimte, om zo grotere wisseltentoonstellingen te faciliteren.

UIT PAPIER GESNEDEN, 08 DECEMBER 2021 – 14 AUGUSTUS 2022

De, in Tegelen geboren en getogen, kunstenaar Ties Poeth vertelt met zijn uitzonderlijke papiersnijwerken het verhaal van Steyl. Broeder Berchmans en de collectie van het Missiemuseum nemen een centrale plaats in de zwart-wit voorstellingen van Poeth, die ook zijn opgenomen in het prentenboek **Een collectie dieren 'op' Steyl**, die in het voorjaar van 2022 is uitgebracht.

OP AFSTAND VERZAMELD, 17 DECEMBER 2022 – 02 APRIL 2023

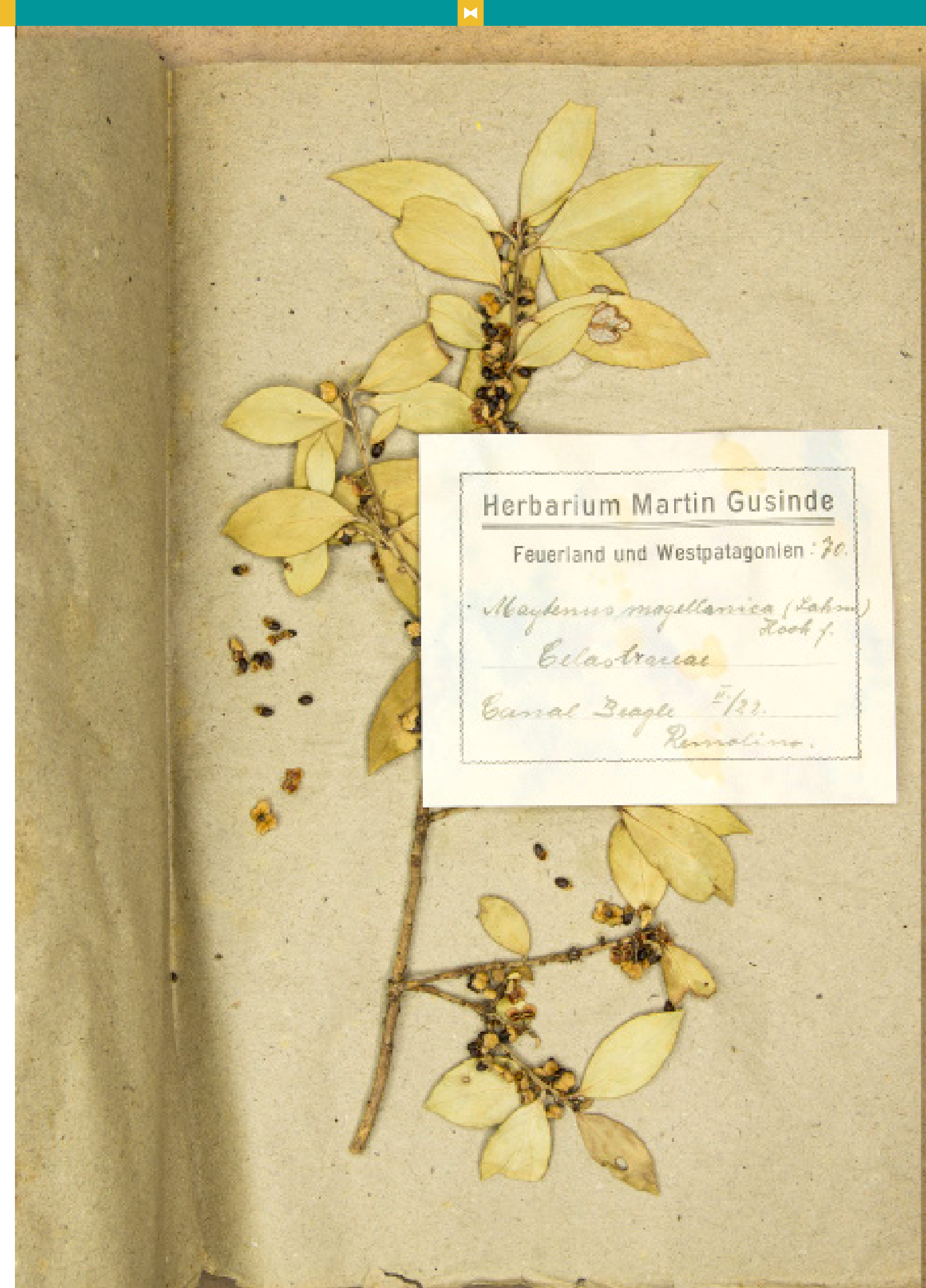
In de tentoonstelling, Op afstand verzameld, stond de sieradencollectie van het echtpaar Schillings uit Montfort centraal. Een deel van hun collectie was al eerder geschonken aan de S.M.A. en was gehuisvest in Steyl, daarnaast zijn een aantal objecten uit hun privécollectie in bruikleen gegeven aan het Missiemuseum. De tentoonstelling toonde de bezoeker de verschillende functies die de sieraden binnen Afrikaanse gemeenschappen innemen. Van statussymbool tot betaalmiddel.

HERONTDEKT HERBARIUM, 29 APRIL 2023 – 01 OKTOBER 2023

Naast de wisseltentoonstelling Op Afstand Verzameld was er een kleine presentatie over het herontdekte Vuurland-herbarium van de Steyler missionaris Martin Gusinde. In diezelfde periode werd het herbarium onderzocht door een botanicus uit Chili, in samenwerking met de staf van het Missiemuseum. Bevindingen uit dit onderzoek werden tijdens de presentatieduur verwerkt in de opstelling.

VOGELS VAN GOD, 09 DECEMBER 2023 – 01 DECEMBER 2024

De tentoonstelling Vogels van God gaat in op de handel in paradijsvogels door de missionarissen van Steyl. Een onderzoek van natuurhistoricus Marc Argeloo vormde de aanleiding voor deze tentoonstelling, waar hij ook als gastconservator aan heeft meegewerkt. Voor de tentoonstelling is samengewerkt met de Universitas Cenderawasih in Jayapura, Indonesië en met de Papoea-gemeenschap in Nederland, via de Stichting HAPIN. Ook zijn er diverse bruiklenen opgenomen, afkomstig van Museon-Omniversum, Naturalis Biodiversity Center, Zeeuws Museum, Hoedenmuseum 'Zet 'm Op' en diverse particuliere collecties. In samenwerking met Stichting HAPIN is er een wisselvitrine waarin periodiek objecten van de Papoea-gemeenschap in Nederland uitgelicht worden.

Hoofdstuk 6

PUBLIEKSBEREIK EN COMMUNICATIE

HUISSTIJL

Eén van de eerste stappen in de transitiefase was het ontwerpen van een nieuwe visuele identiteit, die past bij de ambities van het Missiemuseum. De branding wordt sindsdien in alle communicatie-uitingen, zowel extern als intern, doorgevoerd. Het 'iedereen communiceert'-model betreft de hele organisatie bij de georganiseerde communicatie. De organisatie krijgt zicht op belangrijke waarden, waarop zij zich verder zal moeten ontwikkelen, gericht op haar missie.

Zowel voor intern gebruik als de grafische partners is een brandbook ontwikkeld, om deze branding te allen tijde juist na te leven. Het logo en de frisse moderne huisstijlkleuren, met bijbehorende stijlelementen, is de nieuwe branding voor het Missiemuseum. Aan het nieuwe logo is een tagline 'een kijk op de wereld' toegevoegd die de boodschap versterkt: de bezoeker, met de eigen kijk en kennis van nu, treedt in de tijdcapsule van 1875-1934.

De huisstijlkleuren zijn ook gebruikt in de designs voor de tentoonstellingen, flyers en advertenties en ondersteunen het museumconcept en de verscherpte marktwerking. Het consistent gebruikmaken van de branding maakt dat het Missiemuseum on point is.

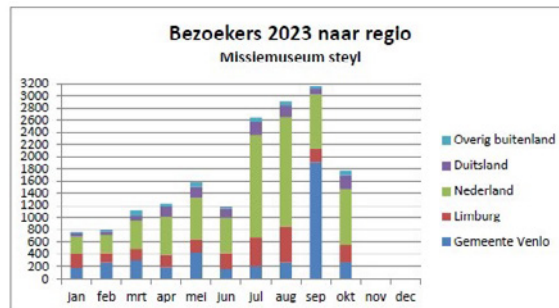
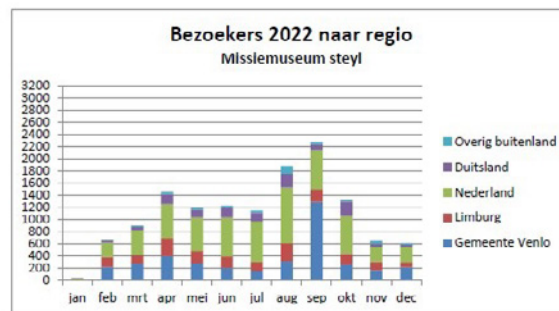
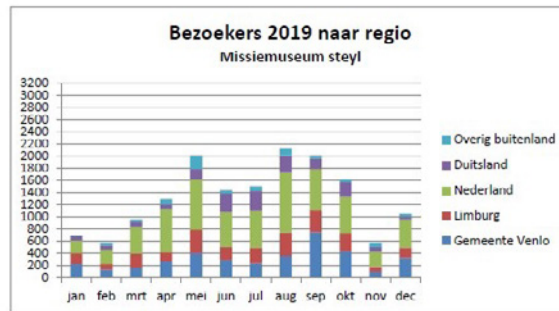

MUSEUMSHOP

Niet alleen de uitstraling naar buiten heeft een andere look gekregen. In het museum wordt er ook hard gewerkt om de bezoekerservaring nog beter te maken. Naast een balie met stijlelementen, van de vitrines uit de hoofdzaal, is een start gemaakt voor een bijpassende Museumshop, die in 2024 zal worden gerealiseerd. De waarden van het museum worden doorvertaald naar de museumshop, die de koopimpuls van de bezoeker stimuleren met een passend aanbod, waarin de collectie van het museum een centrale rol inneemt.

BEZOEKERSAANTALLEN

In 2019 ontving het museum 15.291 bezoekers. Het was voor het museum sinds jaren een nieuw hoogtepunt, na een jaarlijkse maar langzame stijging van het aantal bezoekers. De diverse sluitingen en bezoekersbeperkingen, door de corona-maatregelen, zorgden helaas voor lagere bezoekersaantallen in 2020 (7.652) en 2021 (7.480). Toen het museum in het eerste kwartaal van 2022 weer open mocht, zonder beperkingen, kwam een deel bezoekers weer terug. Het aantal van 13.412 bezoekers dat jaar was nog niet op het niveau van 2019, maar zat boven het landelijk verschil van 58% minder museumbezoeken. Met een prachtige programmering is het jaar 2023 afgesloten met 19.204 bezoekers. De verdeling van het totaal aantal bezoekers was als volgt: Volwassenen 84,1 % (waarvan 31,1% museumkaarthouder) • Jeugd/ kinderen 15,9% (waarvan 2,1% museumkidskaarthouder) • Scholen 4,4%.

COMMUNICATIEKANALEN

Vanaf december 2020 zijn de social media kanalen Facebook, Instagram en X (voorheen Twitter) actief ingezet. Door de coronacrisis ontstond op onze deze kanalen een sympathiek publiek. Om deze volgers vast te houden werd er vanuit het museum een online marketing offensief gestart. Tussen september 2021 en december 2023 heeft het Missiemuseum op Instagram een totaal van 1.635 volgers weten op te bouwen. In september 2021 werd de nieuwe website gelanceerd, aansluitend bij de ontworpen huisstijl. Het Missiemuseum hecht veel waarde aan de gebruiksvriendelijkheid en kwaliteit van de website en de bijbehorende diensten. Online ticketverkoop werd mogelijk, wat tijdens de corona-maatregelen van een nood een deugd maakten. Vanaf deze lancering, in combinatie met de social media kanalen is de marktbewerking aangescherpt.

Om bezoekers te binden aan het museum en te stimuleren voor een herhaalbezoek wordt er sinds maart 2022 periodiek een digitale nieuwsbrief verstuurd. In deze nieuwsbrief wordt de lezer op de hoogte gehouden van inhoudelijke ontwikkelingen, aankomende tentoonstellingen en activiteiten op de agenda. Op 31 december 2023 stonden ruim 500 emailadressen op de ontvangstlijst voor de digitale nieuwsbrief.

GEOGRAFISCHE VERSPREIDING

De huidige bezoekersaantallen, van het Missiemuseum, worden op het moment geregistreerd in 5 geografische categorieën, te weten: Gemeente Venlo, Limburg, Nederland, Duitsland en overig buitenland. In 2023 was deze verdeling: Groot Venlo 23.5% • Limburg 16.8% • Nederland 48.5% • Duitsland 8% • Overig 3.2%. Voor een beter inzicht in deze regio's investeert het Missiemuseum in een kassasysteem waarbij postcoderegistratie mogelijk is.

MEDIA AANDACHT

In de afgelopen jaren heeft het Missiemuseum diverse keren aandacht gekregen van de lokale en landelijke media. Dit is ook terug te zien in de stijging van het aantal nieuwsitems in de dagbladen, van 2 (2021), naar 9 (2022) en 12 (2023).

Ontwikkelingen werden op de voet gevolgd door de pers en er werd onder andere aandacht gewijd aan de digitalisering van de collectie, activiteiten in het Limburgs Erfgoedweekend, toekenning van NWO-beurs en de tentoonstelling Vogels van God.

Naast geschreven artikelen was het Missiemuseum ook te zien in diverse programma's, op lokale en landelijke kanalen. Een documentaire voor het Kloosterdorp Steyl met Huub Stapel en een kort item voor MuseumTV werden in 2021 en 2022 opgenomen. In 2023 was het Missiemuseum te zien in het programma 'Nu te zien!'. Deze samenwerking met AVRO TROS leverde extra bezoekers op. In totaal is het programma drie keer uitgezonden. Omroep Venlo, Nendiscoplein en LI (radio en TV) besteedden ook aandacht aan het museum.

Vanuit het vakgebied is er ook aandacht voor de ontwikkelingen in het museum. Een korte film over de toepassingen van de AI-beeldherkenningstool, ontwikkeld door Naturalis, is getoond bij diverse bijeenkomsten van erfgoed specialisten. De registratie en digitalisering stond centraal in een web-artikel en podcast van de landelijke organisatie Netwerk Digitaal Erfgoed. En de nominatie (en winst!) van de landelijke Museumtalentprijs 2023 heeft een mooie vermelding op de website van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed gekregen.

ACTIES EN SAMENWERKINGEN

Het Missiemuseum maakt ook gebruik van andere platforms, dan de traditionele media, om bezoekers te bereiken. Diverse influencers uit Nederland en Duitsland hebben het museum bezocht, met blogartikelen, social media posts en een vermelding in het boek Dutch Girls in Museum (2023) als resultaat. Door deze platforms wordt een andere, jonge doelgroep bereikt, die minder geïnteresseerd is in traditionele media. Verder neemt het museum actief deel als partner c.q. deelnemer bij het Limburgs Erfgoed, de Museumweek, ledenactie KBO en in 2023 de eerste Interregionale museummaand in samenwerking met de stad Roermond en de Duitse steden Krefeld en Mönchengladbach.

Tijdens vakantieperioden en op feestdagen wordt er extra ingezet op het bereiken van publiek en stimuleren tot bezoek. Speciale acties op moeder- en vaderdag en deelname aan evenementen in Steyl. In de zomermaanden 2023 zijn er E-tickets via Social Deal verkocht, om met een kortingsaanbod nieuwe doelgroepen te bereiken. Hiervan hebben, tussen juli en september van dat jaar, 390 volwassenen en 167 gebruik gemaakt.

Hoofdstuk 7

PARTICIPATIE EN EDUCATIE

Met randprogrammering en een educatief aanbod doet het Missiemuseum er alles aan zo veel mogelijk mensen te bereiken. Daarnaast proberen we zo goed mogelijk ingebed te blijven in de directe omgeving, door samen te werken met partners in Steyl. In de educatiemodules, die bij tijdelijke tentoonstellingen aansluiten, werken we zoveel mogelijk samen met lokale onderwijsinstellingen, en met de randprogrammeringen proberen we ons publieksbereik uit te bereiden.

ALGEMEEN

Gedurende het jaar programmeert het Missiemuseum activiteiten, met name in de vakantieperiodes, voor bezoekers om aan deel te nemen. Een vaste activiteit is een workshop vlinders of kevers prepareren, die in de herfstvakantie plaatsvindt. Er zijn twee verdiepende rondleidingen gegeven. Eén waarin de rondleiding, geschreven door Br. Berchmans, bij de start van het museum centraal stond en één waarbij de bezoeker samen met onderzoeker en vogelkenner Justin Jansen kon “vogels spotten” in het museum. Naast deze activiteiten kunnen dagelijks kinderen zelfstandig gebruik maken van de fotozoektocht in de vlinder- en insectencollectie of een speurtocht volgen met behulp van een speurtochtboekje. De inhoud van dit boekje is in 2023 ook vernieuwd.

Buiten de activiteiten die het museum zelf organiseert, neemt het ook deel aan een aantal activiteiten die plaatsvinden in Steyl of Limburg. De Steyler Dag is een grootschalig evenement, op de eerste zondag van september, waarin alle instellingen van Steyl gratis toegankelijk zijn voor het publiek. In 2023 is daaraan de Steyler Jeugddag toegevoegd, om kinderen en jongeren kennis te laten maken met het culturele erfgoed in hun omgeving. Op deze dag konden kinderen, na een wandeling langs de Maas en door het Jochumhof om planten te verzamelen, in het Missiemuseum hun eigen herbarium maken met een bloemenpers. De Steyler Dag en de Steyler Jeugddag leverden in 2023 het Missiemuseum ongeveer 2000 extra bezoekers op.

Als deelnemer van de Coöperatie Erfgoed Limburg hebben er tevens twee erfgoedweekenden, in juli en december, in het museum plaatsgevonden.

RONDLEIDINGEN

Het museum biedt een algemene rondleiding aan, waarbij groepen onder begeleiding van bevroren vrijwilligers kennis maken met het museum. Afgelopen jaar hebben de conservatoren deze vrijwilligers voorzien van uitgebreidere informatie over de collectie. Wens is om in de toekomst ook thematische rondleidingen aan te bieden, die verder ingaan op de volkenkundige of natuurhistorische collectie. In 2022 zijn er 45 rondleidingen aan groepen in het museum gegeven, in 2023 steeg dit aantal naar een totaal van 59.

RONDLEIDINGEN

In samenwerking met Kunstencentrum Venlo, Lokaal C (onderdeel Cultuuron ontwikkelaar) en de vrijwilligers van het museum, is er in 2021 een educatieprogramma opgesteld dat aansluit bij de thema's ‘burgerschap’ en ‘levensbeschouwing’. Door middel van kisten gaan leerlingen verder in op de missiegeschiedenis en denken ze na over onderwerpen als ‘Wat is jouw missie?’. Deze onderwerpen sluiten aan bij het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs.

Voor de tentoonstelling Vogels van God is, in samenwerking met een externe educatiemedewerker, een extra module voor scholen ontworpen. Basisscholen worden actief benaderd en geïnformeerd over deze module. Het bevat een kijkwijzer, om onder begeleiding uit te voeren in de tentoonstelling en een bouwplaat met vragen. De bouwplaat is ook zelfstandig uit te voeren en is in het museum beschikbaar voor bezoekers met kinderen, om te maken of om mee naar huis te nemen.

Hoofdstuk 8

ORGANISATIE

Het Missiemuseum is een kleine organisatie volop in ontwikkeling, met en aantal betaalde medewerkers en een grote groep vrijwilligers. Wij nemen onze maatschappelijke verantwoordelijkheid serieus en streven naar een open, toegankelijk sociaal klimaat in het museum.

PERSONELE INDELING

Binnen het Missiemuseum werken momenteel 6 medewerkers met in totaal 3.72 fte. Stichting Missiemuseum Steyl volgt de Museum CAO van de museumvereniging. Alle medewerkers hebben een functieomschrijving, die is gewogen en ingedeeld in een schaal volgens de Museum CAO. Afspraken zijn vastgelegd in een arbeidsovereenkomst. Overuren worden geregistreerd en gecompenseerd in vrije tijd. Ondanks de kleine staf is deze groep divers wat betreft leeftijd, gender en etnische afkomst. Daaromheen functioneert een groep van zo'n 50 vrijwilligers. Daaronder ook mensen met een beperking, voor wie het werk in een museum ook een functie heeft. De afgelopen jaren hebben er veel en snelle ontwikkelingen plaatsgevonden, op het gebied van professionaliteit, (financiële) duurzaamheid en governance. Het is echter work in progress. Het museum komt van ver en maakt grote stappen, maar heeft nog niet op ieder terrein beleid bepaald. Een definitieve, vastgelegde visie op en toepassing van de codes is in ontwikkeling, maar het museum stelt navolging van de codes als prioriteit.

Het bestuur heeft gekozen om geen directeur aan te stellen, omdat het medewerkersteam kleinschalig is en de lijnen kort zijn. Er wordt goed samengewerkt tussen de medewerkers en voor projecten, los van hun dagelijkse werkzaamheden. Hiervoor wijst het team zelf een eindverantwoordelijke aan, die aan het bestuur rapporteert.

Om de werklast op het huidige medewerkersteam te verlichten en om beter aandacht te kunnen besteden aan deze gebieden, zou het Missiemuseum in de toekomst graag een medewerker educatie en een medewerker tentoonstellingen toevoegen aan het team. Nu zijn deze taken nog verspreid over de huidige medewerkers.

Tijdens het Museumcongres 2023 is Nina van der Werf, collectiebeheerder, verkozen tot het Museumtalent van 2023. Na nominatie, vanuit haar collega's, is zij door een vakjury verkozen.

VRIJWILLIGERS

De interne organisatie van het Missiemuseum werkt met de vrijwilligers aan een kwalitatief goed vrijwilligersbeleid, waaronder ook scholing van de vrijwilligers en het uitbreiden van het vrijwilligerswerk. De vrijwilligers zijn van levensbelang voor het Missiemuseum. Niet alleen vanwege hun inzet, maar ook voor de binding die zij versterken met het dorp Steyl en de regio van het museum. Andersom heeft het Missiemuseum een sociaal maatschappelijke functie en biedt het een plek, waar voor iedereen een nuttige invulling van diens talenten te vinden is in een ongedwongen sociale gemeenschap. Vanwege het wegvallen van vrijwilligers tijdens en na de coronapandemie, en de nasleep van deze periode, is de taak van de vrijwilligerscoördinator en de bedrijfsvoerder er niet eenvoudiger op geworden. Om de publieke functies te bemensen is het continu werven van vrijwilligers noodzakelijk. Er is een aanzet om tot uitbreiding van het aantal vrijwilligers te komen. Hoewel het museum een groot team betrouwbare vrijwilligers heeft (circa 50), en met enige regelmaat nieuwe aanwas krijgt voor verschillende aspecten van het museum (balie-vrijwilligers, rondleiders, technische dienst, collectieregistratie, educatie) blijft het passend en volledig maken van de roosters een groot aandachtspunt.

In de afgelopen jaren hebben de vrijwilligers van het museum veel wijzigingen en vernieuwingen meegemaakt. Deels door aanpassingen in de presentatie, door onder andere het introduceren van touchscreens en QR codes in het museum, maar ook door de impact van de coronapandemie, waardoor een deel vertrouwde routine wegviel. De overgang in mentaliteit binnen het museum is niet altijd makkelijk geweest, jarenlange gang van zaken en verantwoordelijkheden over processen veranderden en verschoven met de komst van medewerkers. Zonder de ondersteuning van de vrijwilligers had het museum deze transitie niet kunnen maken en de dank voor deze onschatbare inzet is dan ook groot, vanuit het bestuur én de medewerkers.

STAGES

Educatie is niet alleen een belangrijk onderdeel van het museum in programmering en activiteiten, ook binnen de organisatie wil het museum een plaats zijn voor kennisoverdracht en werkervaring. Er zijn samenwerkingen met diverse onderwijsinstellingen en in de afgelopen jaren heeft het museum diverse stagiaires gehad, afkomstig van Agora Underground, Radboud Universiteit en Reinwardt Academie. De stage invulling varieerde van werkervaring tot een onderzoeksstage, tot uitvoering van een opdracht van de onderwijsinstelling.

REGIO

Inbedding en samenwerking voor het museum zijn erg belangrijk. Het museum werkt dan ook samen met diverse partners in de directe omgeving van Steyl, zoals o.a. het Missiehuis St. Michael, het Wereldpaviljoen, het Ketelhuis, de Jochumhof, de Kloosterbrouwerij Steyl, Keramiekcentrum de Tiendschuur en het Schutterijmuseum. Binnen de gemeente en provincie zijn de Gemeente Venlo, Provincie Limburg, het Limburgs Museum, Museum van Bommel van Dam en de stad Venlo belangrijke partners. Daarnaast neemt het museum deel aan initiatieven zoals de partnersteden (een samenwerking tussen de Gemeente Venlo met steden Krefeld, Roermond en Mönchengladbach), de Coöperatie Erfgoed Limburg en de Federatie van Musea in Limburg.

Preparateursbedrijf Bouten en Zoon uit Venlo heeft een lange geschiedenis met het museum, deze intensieve samenwerking zal ook in de toekomst worden voortgezet.

De rol van Stichting Kloosterdorp Steyl, met betrekking tot de ontwikkeling van de diverse gebouwen in Steyl, is overgenomen door BOEi. Ook de Provincie Limburg en de RCE zijn betrokken bij deze instellingen.

Ter bevordering van onderzoek, binnen het museum maar ook daarbuiten, zijn diverse samenwerkingen aangegaan, zoals met het onderzoeksprogramma Pressing Matter en de Rijksdienst Cultureel Erfgoed. Met Hogeschool Fontys is een project 'Onderzoek naar een betere bedrijfsvoering' afgerond. In het voortraject van de tentoonstelling Vogels van God is een onderzoeksproject met Universitas Cendrawasih in Jayapura, Indonesië uitgevoerd, waarbij studenten onderzoek hebben gedaan naar de nazaten van paradijsvogeljagers. Verder zal het museum in de toekomst Naturalis Biodiversity Center ondersteunen bij het doorontwikkelen van hun AI-beeldherkenningstool voor vlinders, door hun data en afbeeldingen te delen.

GEBOUW

Het gebouw van het Missiemuseum is in 1931 geopend en is in Steyl neergezet om de collectie van de Sinds 2020 zijn er enkele veranderingen uitgevoerd in invulling van verschillende ruimtes, buiten de Hoofdzaal. Zo is bijvoorbeeld de werkkamer van Broeder Berchmans hersteld in zijn oorspronkelijke staat, zijn de filmzaal en de ontvangstruimte verbouwd tot twee tentoonstellingsruimtes en zijn er in de Wereldzaal glazen wanden geplaatst om deze zaal als multifunctionele presentatieruimte te kunnen gebruiken. Om deze verbeteringen aan te kunnen brengen, zijn met succes diverse subsidiënten en sponsors aangeschreven. Met deze gelden is ook de TL-verlichting in de Hoofdzaal vervangen door LED, ter bescherming van de collectie. Voor aanpassing van de tentoonstellingsruimtes is de entreebalie verplaatst en vernieuwd. Een nieuwe balie, ontworpen door een architect, passend bij de vitrines in de Hoofdzaal, verwelkomt nu de bezoeker bij binnenkomst.

Van 2020 tot 2023 is er veelvuldig contact gezocht met de verhuurder, Stichting Kloosterdorp Steyl, over de slechte en risicovolle toestand van het gebouw van het museum. Eind 2023 heeft non-profitorganisatie BOEi de verhuurdersverantwoordelijkheden overgenomen en wordt er gehoor gegeven. Momenteel is de inventarisatie lopende, om situatie te verbeteren en meer schade aan gebouw en collectie te voorkomen.

Hoofdstuk 9

SUBSIDIES, FONDSEN EN PARTICULIERE BEGUNSTIGERS

Naast de inzet vanuit bestuursleden, medewerkers en vrijwilligers zijn er ook andere partijen betrokken bij de ontwikkelingen en resultaten die het Missiemuseum in de afgelopen jaren heeft kunnen behalen. Niet alleen in financiële ondersteuning van het museum, tijdelijke tentoonstellingen of programmering. Het creëren van bewustwording van het museum en haar waardevolle collectie als onvervangbaar cultureel erfgoed binnen Venlo, Limburg en Nederland is hierin een enorm verdienste geweest.

SUBSIDIES

Zonder bijdragen van subsidiënten, fondsen en particuliere begunstigers kan het Missiemuseum niet bestaan. Grote dank gaat uit naar de Gemeente Venlo en voormalig penningmeester van de Stichting Missiemuseum Steyl Hein Jacobs, voor hun inzet om een toekomst voor het museum te bieden. Vanaf 2020 heeft de Gemeente Venlo diverse jaarlijkse subsidies toegekend aan het Missiemuseum. Deze subsidie is nog niet structureel, maar de hoop is dat deze in de toekomst nog zal worden toegekend.

FONDSEN

In 2021 heeft het Missiemuseum subsidie ontvangen vanuit het Kickstart Cultuurfonds en het Prins Bernhard Cultuurfonds voor aanpassing van de collectiepresentatie en voor digitale aanvullingen en informatieschermen. Voor de programmering van wisseltentoonstellingen is het Missiemuseum ook afhankelijk van fondsen. Het Missiemuseum wil graag de volgende fondsen bedanken waardoor de tentoonstelling Vogels van God kon worden gerealiseerd; Mondriaanfonds, Cultuurfonds, Matchingfonds Dutch Culture, Gravin van Bylandt Stichting, Provincie Limburg en Gemeente Venlo.

Voor de programmering bij de tentoonstelling ontving het museum een subsidie van het VFonds. Daarnaast ontving het museum in 2023 een subsidie van een Fonds op Naam binnen het Cultuurfonds voor de versterking van het collectiebeheer.

PARTICULIERE BEGUNSTIGERS

In 2022 heeft het Missiemuseum een donatie ontvangen van Stichting Jacques en Ellen Scheuten voor vernieuwing van de verlichting. Het museum is dankbaar voor deze bijdrage, waardoor de verlichting van de collectie nu grotendeels voldoet aan de huidige museale standaard.

AMBASSADEURS

Naast financiële bijdragen heeft het museum ook steun ontvangen, die niet onvermeld kan blijven. In de onzekere periode, waarin het museum vocht voor haar bestaansrecht, hebben zij hun netwerk en platform ingezet om het museum bekendheid te geven als onschatbare waarde voor de museale en erfgoedsector. Grote dank gaat uit naar Pieter Kuijpers (regisseur/producent), Marion Koopmans (viroloog), Helmie Brugman (kunstenaar) en Daan Doesborgh (dichter).

Hoofdstuk 10

Financiën

In tegenstelling tot de rest van dit jaarverslag wordt het financieel jaaroverzicht wel alleen over 2023 weergegeven. Eerdere financiële jaaroverzichten zijn uiteraard op verzoek ook in te zien.

Dit jaarverslag en de vermelde stukken van de jaarrekening worden bevestigd en ondertekend namens het Bestuur van de Stichting Missiemuseum Steyl.

Getekend te Steyl, 18 juni 2024.

Chrit de Koning (voorzitter)

Bart Beurskens (bestuurslid)

Balans 31 december 2023

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2023</u>
Activa		
Vaste activa		
bedrijfsinventaris		2.357,05
Voorraad winkel	1.700,00	2.700,00
Voorraad MJK	876,15	469,1
	<u>2.576,15</u>	<u>5.526,15</u>
Liquide middelen		
Kassaldo	343,70	305,35
Banksaldo	13.380,21	5.258,65
Bank spaarrekening	80.000,00	109.500,00
	<u>93.723,91</u>	<u>115.064,00</u>
Kortlopende vorderingen		
debiteuren		1.500,00
BTW	2.557,00	11.561,79
Pinbetalingen	570,7	
Diversen	200	64.364,72
kruiskosten		1.652,54
	<u>3.327,70</u>	<u>79.079,05</u>
Totaal actief	99.627,76	199.669,20

Balans 31 december 2023

	31-12-2022	31-12-2023
Passiva		
Eigen vermogen		
Eigen vermogen ultimo a.p.	18.654,09	22399,26
Bij: overschot verslagjaar	3.745,17	18.881,62
bestemmingsreserve gebouw		25.000,00
bestemmingsreserve collectie		10.000,00
bestemmingsreserve publieksvriendelijkheid		12.000,00
Eigen vermogen ultimo	22.399,26	88.280,88
Voorzieningen		
investeringsbijdrage diverse participanten	16.424,51	0,00
project jongeren educatie	500,00	0,00
Voorziening verbouwing museale ruimtes	10.000,00	0,00
voorschotten subsidies paradijsvogels	18.000,00	41.098,01
	44.924,51	41.098,01
Kortlopende schulden		
Voorschot stichting museum jaarkaart	0,00	
Knaben	484,85	563,57
Foaienpot	1.663,80	932,23
Loonheffingen	6.838,05	7.680,05
Pensioenen	4.662,67	5.030,73
Nog te betalen lonen/vakantiegeld		12.060,50
crediteuren		18.292,45
Diversen	18.654,62	25.730,78
	32.303,99	70.290,31
Totaal passief	99.627,76	199.669,20

Exploitatieoverzicht 2023

Lasten	
Personeelskosten	255.558,92
Huur	37500,12
Elektriciteit	10.000,00
Verwarming	9.324,31
Schoonhouden gebouw	7.507,92
Beveiligingskosten	4.308,52
Onderhoud bedrijfsinrichting	1.402,59
Kantoorbenodigdheden telefoon	12.513,11
Verzekeringspremie	1.350,84
Onderhoud collectie	6.567,89
Tentoonstellingen	9.995,32
Propaganda algemeen	8.864,13
Inkoop voor doorverkoop	9.835,17
afschrijvingskosten bedrijfsinventaris	141,95
Advieskosten	11.675,00
Exploitatieoverschot	65.881,62 (*)
Totale lasten	452.427,41
Baten	
Entreegelden	100355,06
Bijzondere opbrengsten	5.170,31
Opbrengsten door verkoop	9.288,49
Buitengewone opbrengsten	235,84
Subsidie gemeente	301.652,00
subsidie armoede energie	7.194,00
Subsidie cultuurfonds	25.000,00
rentebaten	2.031,71
Bijdrage Missiehuis	1.500,00
Totale baten	452.427,41
Aantal bezoekers	19204

(*) Resultaatbestemming

Dotatie bestemmingreserve aanpassingen gebouw	25.000,00
Dotatie bestemmingsreserve onderhoud collectie	10.000,00
Dotatie bestemmingsreserve publieksvriendelijkheid	12.000,00
Overschot verslagjaar	18.881,62
	65.881,62

Overzicht van langdurige bruiklenen aan derden:

Museum Bronbeek

Staande Maria met kind, uitgevoerd door beeldhouwer Iko in opdracht van Joseph Schmutzer, hout, onderdeel van langdurige bruikleen van familie Schmutzer aan het Missiemuseum. In bruikleen voor een periode van 5 jaar, met mogelijke verlenging.

Naturalis Biodiversity Center

Balg van een Chinese Kuifstern. In bruikleen voor een periode van 50 jaar.

De volgende titels zijn in bruikleen voor een periode van 25 jaar:

B. Beck & J. von Cuba, 1530, Das Kreuterbuch oder Herbarius: das Buch von allen Kreutern, Wurtzlen und andern Dingen, wie mans bruchen soll zu Gesundheit der Menschen, Strasburg.

J.G. Mann, 1828, Deutschlands wildwachsende Arzney-pflanzen: un deren gewöhnlichste Verwechslungen. Nach der Natur gezeichnet und herausgegeben.

L. Fuchs, 1543, New Kreuterbuch, in welchem nit allein die gantz histori, das ist, namen, gestalt, statt und zeit der wachsung ... des meysten theyls der Kreuter so in Teutschen und andern Landen wachsen ... beschriben, sonder auch aller derselben wurtzel, stengel ... abgebildet und contrafayt ist.

L. Fuchs, 1542, De historia stirpivm commentarii insignes, Basel.

Micheli, 1729, Nova plantarum genera, iuxta Tournefortii methodum disposita quibus plantae MDCCCC recensentur, scilicet fere MCCCC nondum observatae, reliquae fuis fedibus restitutae; quarum vero figuram exhibere visum fruit, ex ad DL aeneis tabulis CVIII graphice expressae sunt; adnotationibus atque observationibus praecipue fungorum, mucorum, affiniumque Plantarum sationem, ortum & incrementum spectantibus, interdum adjectis. Regiae celsitudini Ioannis Gastonis magi Eturiae Ducis. Auctore Petro Antonio Michelio Flor. Eiusdem R. C. Botanico.

Braun et al., 1687, D. Jacobi Theodori Tabernomontani New vollkommen Kräuter-Buch: darinnen Uber 3000 Kräuter, mit schönen und kunstlichen, aus deren Unterscheid und Wirckung, sampt ihren Namen in mancherley Sprachen, beschrieben. Deßgleichen auch, wie dieselbige in allerhand Kranckheiten, beyde der Menschen und des Viehs, sollen angewendet und gebraucht werden, angezeygt wird. Th. 2/3 Darinnen von ihrer Gestalt, Unterscheid, Complexion, Natur, Eigenschafften, Tugenden...

Handsch, 1611, Kreutterbuch Deß Hochgelehrten und weitberühmbten Herrn D. Petri Andreae Matthioli Sampt dreyen wolgeordneten nützlichen Registern der Kreutter Lateinische und Teutsche Namen/ vnd dann die Artzeneyen / darzu dieselbigen zu gebrauchen innhaltendt; beneben genugsamen Bericht/ von den Distillier vnd Brennöfen.

Bock, 1546, Kreüter Büch, darin Unterscheid, Würckung und Namen der Kreüter so in Deutschen Landen wachsen auch derselbigen eigentlicher und wolgegründter Gebrauch inn der Artzney fleissig dargeben, Leibs Gesundheit zů behalten und zů fürderen seer nützlich und tröstlich, vorab dem gemeinen einfaltigen Man ... Von newem fleissig übersehen, gebessert und gemehret, dazů mit hüpschen artigen Figuren allenthalben gezieret...

G.E. Rumphius, 1705, D'Ambionische rareitkamer, behelzende eene beschryvinge van allerhande zoo weeke als harde schaalvissen, te weeten raare krabben, kreeften en diergelyke zeedieren, als mede allerhande hoorntjes en schulpen, die men in d'Ambionische zee vindt: daar benevens zommige mineraalen, gesteenten, en soorten van aarde, die in d'Ambionische, en zommige omleggende ur, Nurnberg, gekleurd.

J. C. Eichhorn, F. Nicolai, J. S. Walwet & W. P. Hay, 1781, Beyträge zur Naturgeschichte der kleinsten Wasserthiere in den Gewässern in und um Danzig.

C. H. Gütther, 1750, Leben und Thaten Herrn Friederichs des Ersten, Königes in Preußen, Breslau.

J. Hübner, 1800, Hübner's Raupen (3 Bande).

J. Jonston & J. J. Schipper, 1657, Historiae naturalis de piscibus et cetis libri V., Amsterdam.

J. L'Admiral, 1774, Naauwkeurige waarneemingen omtrent de veranderingen van veele insekten of gekorvene diertjes: die in omtrent vyftig jaaren, zo in Vrankryk, als in Engeland en Holland, by een verzameld, naar 't leven konstig afgetekend en in 't koper gebragt zyn, Johannes (Amsterdam) Slüyter, gekleurd.

M. S. Meriaen, 1719, Maria Sybilla Meriaen Over de voortteeling en wonderbaerlyke veranderingen der Surinaemsche insecten, ... Alles in Amerika door den zelve M.S. Meriaen [!] naar het leeven, en leevensgrootte geschildert, en nu in 't koper overgebracht. Benevens een Aenhangsel van de veranderingen van visschen in kikvorschen, en van kikvoschen in visschen, niet gekleurd.

M. S. Meriaen, 1730, Maria Sybilla Meriaen over de Voortteeling en wonderbaerlyke Veranderingen der Surinaemsche Insecten, waer in de Surinaemsche Rupsen en Wormen, met alle derzelver Veranderingen, naer het leeven afgebeeldt, en beschreeven worden. Zijnde elk geplaest op dezelfde Gewassen, Bloemen, en Vruchten, daer ze op gevonden zijn; beneffens de Beschrijving dier Gewassen: (i.e.: Voortteeling en ... Veranderingen d. Surin. Insecten) & De Europese Insecten, naauwkeurig onderzocht, na 't leven geschildert, en in print gebragt. Met een korte Beschryving, waar in door haar gehandelt wordt van der Rupsen begin, Voedzel en wonderbare Verandering, en ook vertoont word de Oorspronk, Spys en Gestalt-verwisseling, de Tyd, Plaats en Eigenschappen der Rupzen, Uiltjes, Vliegen en andere diergelyke bloedeloose Beesjes: hier is nog bygevoegt een naauwkeurige Beschryving van de Planten, in dit Werk voortkomende, en de Uitlegging van agtien nieuwe Platen, door dezelve Maria Sibilla Merian geteekent en die men na haar dood gevonden heeft: en door een voornaam Liefhebben in 't Nederduits vertaalt, gekleurd.

J. C. Schaeffer & J. L. Montag, 1755, Die Blumenpolypen der süßen Wasser beschrieben und mit den Blumepolypen der salzigen Wasser verglichen.

F. G. Sulzer, 1774, Versuch einer Naturgeschichte des Hamsters, Gotha.

Anoniem, 1717, Notae et additiones ad annales ..., handgeschreven en handgekleurd.

J. Jansson & H. J. Janssonii, 1666, Atlas contractus, sive atlantis majoris compendium in quo totum universum velut in theatre quam exactissimis tabulis ante oculos ponitur, additisque regionum omnium descriptionibus accuratissime illustrator, Amsterdam, ongekleurd.

G. Mercator & J. Hondius, 1606, Gerardi Mercatoris Atlas sive cosmographicae meditationes de fabrica mundi et fabricate figura, Amsterdam, gekleurd.

P. Ponchelet, 1800, Nouvelle chymie du goût et de l'odorat: ou l'art de composer facilement, et à peu de frais, les liqueurs à boire et les eaux de senteurs, Paris.

D. H. Stöver, 1792, Leben des Ritters Carl von Linné: nebst den biographischen Merkwürdigkeiten seines Sohnes, des Professors Carl von Linné und einem vollständigen Verzeichnisse seiner Schriften, deren Ausgaben, Uebersetzungen, Auszüge und Commentare (2 bande).